

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. Quam sit noxium correptionem non admittere: & inanes ad id
ixcusationes adferre.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

nitentium bonum incumbit. Sed id tamen in alterum huius operis volumen rejicio: vbi de Prælatorum ac Patrum familias officijs & muneribus agetur. Nam mens mea in hoc capite est, solum agere de ijs, quæ ad ipsum correptum, siue in confessione, siue extra illam spectant: vt ex correptione vtilitatem sentiat.

§. 1. *Quàm sit noxium, correptionem non admittere: & inanes ad id excusationes adferre.*

CVM virtutis fructus & commoda faciliùs cognoscantur ex incommodis vitij contrarij, explicemus priùs ea, quæ adfert non accepta correptio: quorum maximum est, quòd hominem faciat Dæmoni similem; cuius peccatum est incorrigibile, ac proinde incurabile, propterea enim Ecclesiasticus dixit, *a qui odit correptionem, vestigium est peccatoris, eius peccatoris*, inquit Lyranus, qui simpliciter peccator dicitur, hoc est *Dæmonis*. quare prope est, vt ad eius societatem infernum descendat, quasi ægrotus desperatus. Huius rei luculenti fuerunt testes duo filij Heli sacerdotis, qui quòd blandam & paternam eius correptionem audire noluerunt, & b *uterque eodem die mortuus fuit*. quare addit Scriptura permisisse Deum, vt illi non audirent vocem patris sui, quia eorum peccatis irritatus voluit Dominus occidere eos: imò eorum causa alij etià multi ab eodem Domino fuerunt puniti. Quemadmodum etiam, quòd Dauid non acceptasset verecundam, & reuerentià plenà admonitionem Ducis sui Ioab, cum iuberet numerari populum à Dan vsq; Bersabee. dicebat enim Ioab: *cadaugeat Dominus Deus tuus ad populum tuum, & centuplicet in conspectu Domini mei Regis: sed quid sibi Dominus meus Rex vult in re huiusmodi*. Cui modestissima admonitioni cum Rex nõ acquiesceret, in causa fuit, cur septuaginta millia virorù peste morerentur, in pœnà illius peccati.

AD irreparabile hoc detrimentum ascenditur per tres gradus, quos S. Bernardus *contemptum, impatientiam, & impudentiam* appellat. *Contemptus* consistit in eo, vt nihili faciat quod dicitur; neque ipsum dicentem: (quemadmodum ægrotus, qui & medicamenta, & ipsum Medicum ea præscribentem contemnit) quia mori potius, quàm moneri aut corrigi eligit: de quo Salomon ait: *qui odit increpationes, insipiens est*. Satis enim apparet: secundum rectam prudentiam potius fumendum pharmacum, etiam amarissimum, quàm vitam amittere.

HINC ascenditur ad secundum gradum **IMPATIENTIÆ** & indignationis in rectè monentem: quemadmodum Phreneticus, qui mordet manũ chirurgi, lethali eius vulnere medentis. *Mira*, ait S. Bernardus, *peruersitas, medicanti irascitur, qui non irascitur sagittanti*. orationi fuisset confenta-

Dæmon incorrigibilis.

1. Eccl. 21. 7.

Dæmon peccator.

Eccl. 19. 5.

Prou. 15. 10.

12.

b1. Reg. 2. 26

34. & 6. 4.

11.

c. 2. Reg. 24.

2. 15.

Pœna non audita correptionis.

I.

Serm. 42. in Cantica.

Contemptus.

d Pro. 12.

2.

Impatientia.

11.

*irascere vul-
neransi, nõ
medico.
e Pjal. 4. 5.
Regul. 52.
fus.*

f *Ecl. 10. 28*

3.
Impudētia.

g *Ierem. 33.*

h *Isa. 3. 9.*

*Superbia
correctionē
odit.*

Iob. 3. 11.

*S. Greg. 8.
Moral. 6. 24.*

*Hypocrita
incorrigibi-
lis.*

*Homil. de
ferendis re-
prehens. 10. 2.*

neum magis, si tuam iram in *Demonem* conuerteres: qui tentationis iagit-
tam in te iecit; & contra *carnem* tuam, quæ te ad culpam prouocauit; & ip-
sammet *culpam*, quæ te ad mortem & pœnam æternam deducit: talis enim
ira est verè medicinalis ac salutaris, iuxta illud Psalmi: *irascimini, & nolite
peccare.* & S. Basilius ægroti prudentiã laudat, qui non conqueritur, aut mur-
murat de chirurgo, etiam si læcet ipsum & vrat: si quidem ea via recuperat san-
nitatem. Quod ipsum confirmat Ecclesiasticus dicens: *f vir prudens & disci-
plinatus non murmurabit correptus.* Stultus autem est, sicut *canis*: ad quem cum
iacitur lapis: si iacentem mordere non possit, eo relicto, *lapidem* mordet; i-
ram suam in lapide vlciscendo, etiam si dentes ex eo cruentet. Ita impatiens
ipsam correptionem mordet, notam falsitatis, indiscretionis, & irreuerentiæ
illi impingens; & hoc modo sese vlciscens, multum sanguinis peccatorum
ex impatientia effundit. Quæ impatientia crescens ad tertium deducit gra-
dum, scil. IMPVDENTIAM: qua reuerentiam omnem & respectum Deo & ho-
minibus debitum amittit: dum excusat, defendit, aut denique culpam ipsã
dicit bonam. vt meritò de eo dicatur, quod populo Israel Ieremias obijcit:
g frons mulieris meretricis facta est tibi. noluisi erubescere. nec reprehensionis
rationem vllam ducis, quia potiùs de mala tua vita gloriaris, & *h peccatum
tuum quasi Sodoma predicat.* Tunc autem is magis accedit ad execrandam
cum Dæmone similitudinem, minorque est curationis & sanitatis spes.

H O R V M omnium incommodorum radix vniuersim solet esse *super-
bia*, & inordinata excellentiæ & honoris apud homines appetitio. quæ è
diametro correptioni & reprehensioni repugnat: eò quòd sibi persuadeat,
ignominiam aliquam ex eo contrahere. quamobrem ambitiosi, inanis glo-
riæ cupidi, & hypocritæ vehementer horrent reprehensiones: sunt enim
(quemadmodum quidam Iob amicus dixit) sicut *scirpus siue carectum*, quod
etsi multos flores proferat, cuspides tamen & spinas multas habet, quæ a-
speritate sua manum carpentis incidunt: quamobrem nemo eas corripere
audet. & nihilominus *cum adhuc sit inflore, nec carpatur manu; ante omnes her-
bas arefcit.* & tales, ait S. Gregorius, esse superbos & hypocritas: quorum
vita in exterioribus sancta & iucunda apparet: sed quoniam vehe-
menter cupiunt honorari, acutissimis spinis sunt pleni: quibus quemcun-
que in honore eos tangentem, etiam blanda manu & reprehensione iu-
sta, pungunt & cruentant. Nam *hypocrita* paratior est mori, quàm corripi.
ideoque citiùs moritur quàm reliqui peccatores. quia remedium, quod a-
lij habent, ipse admittere recusat. nec est, qui audeat, eum reprehendere:
non solùm, vt proprium damnum euitet; sed quia ille redargutione dete-
rior redditur, noua pristinis addens peccata. Vnde S. Chrylostomus ait:
maximum Ecclesiæ & Religionum nocumentum prouenire ex eo, quòd

agré feramus reprehendi: & propterea non sit qui audeat id facere. Deumque permittente, ut molesti simus cum *arguimus*: quia exasperamur, cum *arguimur*.

Ex hoc maximum humani generis damnum, initium habuit, postquam primi parentes nostri deliquerunt. Nam cum ipsemet Deus ad eos veniret, ut corripere, non libenter correptionem exceperunt: cum enim humiliari debuissent, culpamque suam deprecari, ne ex paradisi loco eijcerentur: in anibus excusationibus adhibitis, culpam suam auxerunt. A quibus eius posterius pravam hanc ad excusationes propensionem heredarunt, tam in ipsa confessione, quam cum extra illam corripuntur, utentes excusationibus in peccatis, modis illis, quos Sanctus Bernardus his verbis exprimit: ait enim, qui se excusat, dicit: aut non feci: aut feci quidem, sed bene feci; aut si male, non multum male; aut si multum male, non mala intentione: si autem & de illa, sicut Adam & Eua conuincatur: aliena suasionem excusare se nititur. Quinque excusandi modos & vias insinuat hic S. Bernardus. *Primus* est negatio ipsius culpæ: quemadmodum Ananias & Saphira eam negarunt, & *mentientes* aperte *Spiritus sancto*: aut quemadmodum *Cain* indirectè, cum à Deo interrogatus: *vbi esset Abel*, quem ille interfecerat, *respondit: nescio, num custos fratris mei sum ego?* *Secundus* modus est, cum factum quidem agnoscit; sed illud tamen defendit, & apparenti aliqua ratione iustificare nititur: quemadmodum Saul à Samuele reprehensus, quod non obediuisset Deo, iubenti ut *interficeret peccatores Amalec*, respondit: *imo audiui vocem Domini, feci que quod iussu fieri*. Nam infelix satis sibi esse existimauit, quod mediam partem eorum, quæ facere iussus erat, esset excusus: quasi integrè paruisset. Hos, ait S. Gregorius, similes esse *Erynaecis*, qui antequam pulsentur, caput pedesque detectos habent: sed statim atque tanguntur, se totos includunt, & fiunt instar globi in manibus tangentis: Ita antequam hi reprehendantur, clarè apparet principium & finis & prauarum eorum viarum, & gressuum; sed statim atque de illis monentur, reprehenduntur, excusationum multitudine omnia obducunt: ut appareant omninò iustificati. quemadmodum Salomon dixit de *muliere adultera, qua comedit & tergens os suum dixit, non sum operata malum*. Auertat à te Deus, ut *ò Erycius* (sicut dixit Isaias) cordis tui terram possideat, & in ea habitet: nam tunc prope eris, ut *redigaris in nihilum*; certa que erit damnatio tua. Sed quando Herynacijs se totum claudere non potest, conatur tamen aliquam partem tegere: ut, si peccatum confiteatur, illud tamen, quantum potest, excuset, dicens: non attendi, oblitus fui, fuit incuria, vrsit me necessitas, fuit vehemens occasio, vix aliud potui facere. Quemadmodum Saul, cum à Samuele reprehenderetur, quod holocaustum ante tempus obtulisset,

statim

*Arguens se
rat se argui.*

*S. Greg. l. 22.
Mora. c. 13.*

*Quinque
excusatio-
nes.*

*S. Bern. de
præcepto &
dispensat. c.
14.*

*« I.
Negatio.
«*

*De gradibus
humil. gra-
du. 3.*

*k Act. 5. 3.
l Gen. 4. 9.*

*2.
m 1. Reg. 15.
20.*

Defensio.

*In pastorali.
p 5. admo-
nit. 2. § 35.
Moral. c. 24.*

*n Prou. 30.
20.*

o Isai 34. 11.

*3.
Excusatio.*

pt. Reg. 1:
11.

4.
Intentio.

q. 1. Reg. 15.
1. 5. 21.

5.
Alterius ac
cusatio.

Gen. 3. 12.

s. 1. Reg. 1:
13.

Excusatio
excusatio-
num.

1. Psal. 140. 3.

S. Greg. li. 4.
Moral. c. 16.
Epl. 22. c. 9.

statim se excusauit dicens: *ipse necessitate compulsus id fecisse*, eò quòd popu-
lus ab ipso dilaberetur. Et quando huiusmodi excusationis prætexus adferri
non potest, alius accipitur: quod factum est, excusando, ob rectam in eo
intentionem, placendi scilicet Deo: quemadmodum idem Saul: quòd quies-
cisset oues & boues Amalec, cum iussus fuisset omnia interficere, illud excusa-
uit dicens: factum esse, *ut immolarentur Domino Deo*. Denique cum nihil ho-
rum pro excusatione adferri merito potest, culpa facti in alios conijcitur:
quod induxerint, persuaserint, aut facere coegerint: quæ excusandi ratio
est omnium pessima: vt quæ non solum sit contra humilitatem, sed sæpè
etiam contra charitatem fraternam, & ipsam iustitiam, quemadmodum
impius hic Rex culpam seruati gregis, quem Deus mactare iusserat, coniecit
in populum, dicens, *pepercit populus melioribus omnibus & armentis*. Quæ et-
iam fuit Adami excusatio, culpam violati Dei mandati in uxorem, quæ
vetitum pomum ipsi porrexisset, conijcens; imò & in ipsum Deum: ad-
iecit enim: *mulier, quam dedisti mihi sociam*. quemadmodum & alij culpam
suam conijcunt in carnem & naturam debilem, quam à Deo acceperunt:
Tu Domine reus es, qui talem mihi sociam, talemque naturam dedisti. Al-
lij verò, sicut Eua, excusant se, culpam conijcetes in Dæmonem, à quo
dicunt, se deceptos: quasi non fuisset sibi liberum, aut vires non habuissent,
ad dæmonis aut carnis, aut iniqui alicuius amici, qui peccatum persuaserunt,
tentationibus resistendum.

Hæ omnes excusationes sunt effectus superbiæ, & obstinationis in se-
quendo proprio iudicio. adeoq; astute agit, vt ipsam excusationem ita oc-
cultare studeat: ne, si talis esse deprehendatur, superbia notetur. quemad-
modum peruersus ipse Saul, (vt ait S. Gregorius) priusquam excusaret se
apud Samuelem, plurimum est illi adulatus, eumque laudauit, dicens: *s. be-
nedictus tu Domine*: vt sic iustam in eam iram deponeret; & quòd ipse male
fecerat, approbaret. Sunt adhuc alij callidiores, magisque vafri, qui ante-
quam se excusare incipiant, præfantur, se id non facturos, nisi vt facti sui
rationem reddant; & ita faciunt, quod ratio ipsa suadet. O superbiæ calli-
ditatem: quæ tot modis quæris latere: cum hac ipsa via & ratione ipsas cul-
pas magis augeas: & excusationes ipsas tunc magis manifestes, cum eas stu-
des magis occultare! produnt enim tunc se multò maiores esse ac perni-
ciosiores, vt iure propterea optimo petierit Dauid à Deo: *1. Pone Domine
custodiam ori meo, & osium circumstantie labiis meis. nō declines cor meū in ver-
ba malitiæ ad excusandas excusationes in peccatis*. Nam ex me ipso adeò sum
ego peruersus, vt non solum peccata mea excusem; sed ipsas quo-
que excusationes, augendo hac ratione
ipsa peccata.